

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ
СТАНДАРТИ”

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**“МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ
СТАНДАРТИ”**

**для студентів V курсу факультету
підготовки кадрів для Пенсійного фонду України**

**Харків
2012**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Міжнародні соціальні стандарти” для студентів V курсу факультету підготовки кадрів для Пенсійного фонду України / уклад.: В.В. Жернаков, А.М. Юшко, І.В. Зіноватна. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 33 с.

У к л а д а ч і : В.В. Жернаков,
А.М. Юшко,
І.В. Зіноватна

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 30.09.2011 р.)*

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Міжнародні соціальні стандарти нерозривно пов'язані з комплексом соціальних прав людей, принципами, гарантіями і зобов'язаннями держав, механізмом їх реалізації та захисту, закріпленими у міжнародних договорах.

Завдання цього курсу – допомогти студентам усвідомити необхідність захисту соціальних прав людини, реалізації соціальної функції держави; основні етапи розвитку міжнародно-правового регулювання соціальних стандартів, їх зміст й значення; ознайомити студентів з міжнародно-правовими актами (всесвітніми та європейськими) у соціальній сфері, а також з історичною та науковою літературою з питань дослідження міжнародних соціальних стандартів; забезпечити оволодіння системою правових знань, які виступають методологічними засобами аналізу проблем імплементації міжнародних соціальних стандартів прав людини, практики їх захисту; сформувати у студентів високі моральні якості й традиції, зразки поведінки, засновані на цінностях загальнолюдської моралі, свідомість і почуття відповідальності за виконання професійних обов'язків.

У результаті вивчення дисципліни “Міжнародні соціальні стандарти” студент повинен

знати:

сутність і структуру соціальної сфери: передумови її формування та розвитку; соціальні потреби людини як основу формування соціальних прав; необхідність їх нормативного забезпечення; поняття, зміст і систему міжнародних соціальних стандартів; джерела міжнародних соціальних стандартів, їх систему і зміст; зміст міжнародних соціальних стандартів у сфері праці, соціального забезпечення, освіти; механізм реалізації міжнародних соціальних стандартів у правозастосовній практиці України; правові засоби відновлення порушених соціальних прав;

вміти:

самостійно користуватися джерелами міжнародних соціальних стандартів; формувати власну позицію щодо порушення міжнародних соціальних стандартів у правозастосовній практиці; знаходити правові способи захисту прав, що впливають із міжнародних соціальних стандартів; готувати матеріали, необхідні для відновлення порушених соціальних прав.

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Предмет: Міжнародні соціальні стандарти

Курс	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу (структура залікового кредиту)
Кількість кредитів ECTS: 2	6.0601 “Право”	Обов’язкова:
Модулів: 1	“Магістр”	Лекції: 18
Змістових модулів: 1		Практичні заняття: 16
Загальна кількість годин: 72		Самостійна робота: 38
Тижневих годин: 4		Вид контролю: залік

Мета: формування теоретичних знань та практичних навичок у студентів з питань міжнародно-правового регулювання відносин у соціальній сфері, міжнародних соціальних стандартів та їх реалізації у національному законодавстві.

ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	Соціальні права людини та соціальні обов'язки держави	12	4	2	6
2	Система міжнародних соціальних стандартів	6	2	-	4
3	Джерела міжнародних соціальних стандартів	10	2	2	6
4	Міжнародні соціальні стандарти у сфері праці. Міжнародні соціальні стандарти права на відпочинок і дозвілля	12	2	4	6
5	Міжнародні соціальні стандарти права на гідний життєвий рівень	10	2	2	6
6	Міжнародні соціальні стандарти права на соціальне забезпечення	16	4	6	6
7	Реалізація міжнародних соціальних стандартів. Стандарти в галузі захисту соціальних прав	6	2	-	4
	Усього:	72	18	16	38

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національного
університету “Юридична академія
України ім. Ярослава Мудрого”
(протокол № 11 від 30.06.2011 р.)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ”

Розділ 1. МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Соціальні права людини. Соціальні обов’язки держави. Міжнародно-правове регулювання соціальних обов’язків держави. Система міжнародних соціальних стандартів. Види міжнародних соціальних стандартів. Загальні та регіональні міжнародні соціальні стандарти.

Загальна характеристика основних джерел міжнародних соціальних стандартів (Загальна декларація прав людини 1948 р.; Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р.; Європейська соціальна хартія (переглянута) 1996 р.).

Розділ 2. МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ПРАЦІ. МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ПРАВА НА ВІДПОЧИНОК І ДОЗВІЛЛЯ

Зміст міжнародного соціального стандарту права на працю, його елементи (право на вільний вибір роботи; право на справедливі та сприятливі умови праці; захист від безробіття; заборона дискримінації; справедлива винагорода за працю). Стандарт права на об’єднання для захисту економічних та соціальних інтересів, його елементи (право створювати організації; право безперешкодно функціонувати). Реалізація міжнародного соціального стандарту права на працю у законодавстві України. Сутність міжнародного соціального стандарту права на відпочинок і дозвілля, його зміст (обмеження робочого часу; оплачувана

періодична відпустка). Реалізація міжнародного соціального стандарту права на відпочинок і дозвілля у законодавстві України.

Розділ 3. МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ПРАВА НА ГІДНИЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ І ПРАВА НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Призначення міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень. Зміст міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень. Реалізація міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень у законодавстві України.

Призначення міжнародних соціальних стандартів у соціальному забезпеченні, їх зміст (право на соціальне страхування на випадок безробіття; право на соціальне страхування на випадок хвороби, інвалідності; право на соціальне страхування у разі втрати годувальника; право на соціальне страхування по старості). Стандарт норм періодичних виплат соціальних допомог. Стандарт права на медичну допомогу. Стандарт права на соціальні послуги.

Стандарти права на соціальне забезпечення у Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення; у Конвенції МОП № 118 про рівноправність громадян країни, іноземців та осіб без громадянства в галузі соціального забезпечення; у Конвенції МОП № 157 про установлення міжнародної системи збереження прав у галузі соціального забезпечення.

Розділ 4. РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ. СТАНДАРТИ В ГАЛУЗІ ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ

Правовий механізм реалізації міжнародних соціальних стандартів. Контроль за додержанням зобов'язань держави по забезпеченню міжнародних соціальних стандартів з боку міжнародних організацій. Правові форми захисту прав людини у соціальній сфері. Право на рівний доступ до захисту прав як міжнародний стандарт.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОПІДГОТОВКИ

Тема: Соціальні права людини та соціальні обов'язки держави

П л а н

1. Засади правового регулювання відносин у соціальній сфері.
2. Основні соціальні права людини.
3. Соціальні обов'язки держави.

Завдання

1. У квітні 2011 р. Костенко звернувся до Автозаводського районного суду м. Кременчука Полтавської обл. з позовом до Статутного територіально-галузевого об'єднання Південна залізниця в особі локомотивного депо ст. Кременчук, відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України у м. Кременчуці Полтавської обл., посилаючись на те, що 7 жовтня 2010 р., працюючи машиністом тепловозу у вантажному русі локомотивного депо ст. Кременчук Південної залізниці, був направлений залізничною поліклінікою вузлової лікарні ст. Кременчук до ЦКПБ м. Харкова. Під час поїздки до м. Харкова 8 жовтня 2010 р. на станції Головач сталася катастрофа на пасажирському потязі № 132 сполученням Одеса – Харків. Костенко отримав травму внаслідок цієї події.

За результатами розслідування нещасного випадку 9 жовтня 2010 р. було складено акт форми Н-1. Висновком МСЕК від 23 грудня 2010 р. Костенку встановлено 30% втрати професійної працездатності і призначено третю групу інвалідності від трудового каліцтва.

На які соціальні виплати може претендувати Костенко? Дайте відповідь з посиланням на чинне законодавство.

2. Народні депутати України звернулися до Конституційного Суду України з клопотанням щодо офіційного тлумачення терміна “безоплатність медичної допомоги” та положення ч. 3 ст. 49 Конституції України “у державних і комунальних закладах охорони здоров’я медична допомога надається безоплатно”, а також поставили питання: чи повинна медична допомога оплачуватися лише за рахунок коштів державного бюджету і медичного страхування, заснованого на внесках роботодавців, виключаючи інші солідарні форми залучення коштів населення; чи слід розуміти цю конституційну норму “таким чином, що медична допомога в державних і комунальних закладах охорони здоров’я може забезпечуватися не тільки за рахунок державного бюджетного фінансування та внесків роботодавців, а й за рахунок залучення коштів населення через інші солідарні форми, такі як лікарняні каси, кредитні спілки тощо”.

У резолютивній частині рішення Конституційного Суду України № 10-рп/2002 від 29.05.2002 р. зазначається: положення ч. 3 ст. 49 Конституції України “у державних і комунальних закладах охорони здоров’я медична допомога надається безоплатно” треба розуміти так, що у державних та комунальних закладах охорони здоров’я медична допомога надається всім громадянам незалежно від її обсягу та без попереднього, поточного або наступного їх розрахунку за надання такої допомоги; поняття медичної допомоги, умови запровадження медичного страхування, у тому числі державного, формування і використання добровільних медичних фондів, а також порядок надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, на платній основі у державних і комунальних закладах охорони здоров’я та перелік таких послуг мають бути визначені законом.

Проведіть системний аналіз висновків Конституційного Суду України, що викладені в рішенні № 10-рп/2002 від 29.05.2002 р. Які положення Конвенції МОП про мінімальні норми соціального забезпечення, Європейської конвенції про соціальну та медичну допомогу, Європейського кодексу соціального забезпечення, Конвенції про медичну допомогу та допомоги у

разі хвороби, Європейської соціальної хартії можуть бути застосовані в описуваному випадку?

Охарактеризуйте міжнародні соціальні стандарти, передбачені Конвенцією Міжнародної організації праці № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення.

Список літератури

Кіндратець О. / Сутнісні ознаки соціальної держави / О. Кіндратець // Людина і політика. – 2003. – № 6. – С. 138-144.

Матвеев С.О. Соціальна політика Отто фон Бісмарка і сучасність / С.О. Матвеев, Г.В. Музиченко // Укр. іст. журнал. – 2008. – № 6. – С. 134-149.

Пазенюк А.С. Соціальні права людини та соціальна держава / А.С. Пазенюк // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – Вип. 29. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2005. – С. 202-208.

Погорелова С. Соціальний захист як головний критерій соціальної держави / С. Погорелова // Вісн. Пенсійного фонду України. – 2008. – № 4. – С. 20-23.

Семигіна Т. Традиційні моделі соціальної політики в умовах глобалізації / Т. Семигіна // Людина і політика. – 2004. – № 1. – С. 134-143.

Сердюк Ю.О. Соціальний захист – історичний аспект еволюції / Ю.О. Сердюк // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. – Вип. 27. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. – С. 379-383.

Сердюк Ю.О. Деякі аспекти історичного та наукового розвитку соціального захисту людини / Ю.О. Сердюк // Право і безпека. – 2004. – №3/2 (№ 2). – С. 170-173.

Яковюк І.В. Реалізація соціальної функції держави в умовах європейської інтеграції / І.В. Яковюк // Держ. буд-во та місцеве самоврядування. – Вип. 7. – Х.: Право, 2004. – С.40-48.

Тема: Система міжнародних соціальних стандартів

План

1. Поняття та види міжнародних соціальних стандартів.
2. Загальні міжнародні соціальні стандарти.
3. Регіональні міжнародні соціальні стандарти.

Завдання

3. Пенсійний фонд України звернувся до Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення терміна (словосполучення) “мінімальна пенсія за віком”, що міститься у ст. 6 Закону України “Про соціальний захист дітей війни” від 18.11.2004 р. № 2195-IV, тлумачення терміна (словосполучення) “мінімальний розмір пенсії за віком”, використаного в ч. 1 ст. 28 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 р. № 1058-IV, ст. 19 Закону України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” від 05.10.2000 р. № 2017-III.

Ухвалою Конституційного Суду України від 19.05.2009 р. № 27-у/2009 було відмовлено у відкритті конституційного провадження, оскільки непоширення мінімального розміру пенсії за віком, встановленого абз. 1 ч. 1 ст. 28 Закону № 1058-IV, на правовідносини, що виникають на підставі інших законів, крім цього Закону, дає підстави стверджувати про наявність прогалини у законодавчому регулюванні виплат дітям війни, передбачених ст. 6 Закону № 2195-IV. Ця прогалина полягає у відсутності механізму вирахування мінімальної пенсії за віком, на 30 відсотків якої мають підвищуватися дітям війни пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії. Заповнення прогалин має здійснюватися законодавцем, а тому вирішення цього питання не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Проаналізуйте позицію Конституційного Суду України, викладену в ухвалі від 19.05.2009 р. № 27-у/2009, з обґрунтуванням власної думки.

Які міжнародно-правові акти регулюють встановлення соціальних стандартів? Назвіть державні соціальні гарантії,

передбачені чинним законодавством України, і дайте їх загальну характеристику.

4. Після звільнення з посади начальника відділу оперативного контролю управління податкового аудиту та валютного контролю Лівобережної міжрайонної державної податкової інспекції міста Дніпропетровська Загородній призначено пенсію відповідно до Закону України “Про державну службу”. Її загальний трудовий стаж становив 37 років 3 місяці 6 днів, стаж державної служби – 10 років 6 місяців.

Загородня неодноразово зверталася до управління Пенсійного фонду України в Амур-Нижньодніпровському районі м. Дніпропетровська з заявами, в яких просила здійснити перерахунок пенсії з урахуванням надбавки за вислугу років та матеріальної допомоги на оздоровлення. Однак у задоволенні таких заяв їй було відмовлено. Загородня звернулася до суду з позовом до управління Пенсійного фонду України в Амур-Нижньодніпровському районі м. Дніпропетровська про визнання протиправними дій відповідача щодо виключення зі складу заробітної плати для призначення і перерахунку пенсії матеріальної допомоги на оздоровлення та винагороди за вислугу років.

Чи має Загородня право на перерахунок пенсії? Як вирішити спір? Чи можна в даному випадку застосувати норми міжнародно-правових актів?

Список літератури

Барабаш Ю. Ключові напрями конституційної політики в галузі імплементації міжнародних стандартів прав людини / Ю. Барабаш // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х.: Право, 2009. – №1(56). – С. 48-5.

Бурлак О.В. Поняття міжнародного стандарту в міжнародному праві прав людини / О.В. Бурлак // Держава і право. Юрид. і політ. науки. Вип.33. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2006. – С.509-515.

Вітик І.Р. Закріплення міжнародних стандартів прав людини у Конституції України: окремі проблеми їх реалізації

у внутрішньому правопорядку України / І.Р. Вітик // Держава і право. Юрид. і політ. науки. Вип. 17. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2002. – С. 84-88.

Рабінович П.М. Європейські стандарти прав людини: загальнотеоретична характеристика / П.М. Рабінович // Бюл. М-ва юстиції України. – 2003. – № 5. – С. 26-41

Рабінович П. Європейські стандарти прав людини: онтологічні, гносеологічні та праксеологічні аспекти / П. Рабінович // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х.: Право, 2003. – № 2-3 (33-34). – С. 114-132.

Христова Г.О. Міжнародні стандарти прав людини як вихідні засади гендерно-правової експертизи законодавства України / Г.О. Христова // Пробл. законності. – Вип. 99. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2008. – С. 30-39.

Т е м а : Джерела міжнародних соціальних стандартів

(колоквіум)

П л а н

1. Поняття джерел міжнародних соціальних стандартів, їх види.
2. Загальна характеристика найважливіших джерел міжнародних соціальних стандартів:
 - 2.1. Загальна декларація прав людини 1948 р.;
 - 2.2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р.;
 - 2.3. Європейська соціальна хартія (переглянута) 1996 р.
 - 2.4. Європейський кодекс соціального забезпечення.
 - 2.5. Акти Міжнародної організації праці.

Список літератури

Вітик І.Р. Загальна декларація прав людини і питання імплементації міжнародно-правових стандартів прав людини, що містяться у ній, у національне законодавство України / І.Р. Вітик // Бюл. М-ва юстиції України. – 2008. – №11-12 (№ 11). – С. 216-218.

Гуменюк І. Сучасні проблеми базового соціального стандарту / І. Гуменюк // Право України. – 2008. – № 3. – С. 118-121.

Карпачова Н. Міжнародні стандарти у галузі прав і свобод людини та проблеми їх реалізації в Україні / Н. Карпачова // Там же. – 2009. – № 4. – С. 4-21.

Логвиненко О.І. Значення Загальної декларації прав людини у становленні інституту європейських стандартів захисту прав людини / О.І. Логвиненко // Бюл. М-ва юстиції України. – 2008. – № 11-12 (№ 11). – С. 266-268.

Прутов Ю. Законодавчо-правові проблеми вдосконалення соціальних стандартів / Ю. Прутов // Право України. – 2007. – № 2. – С. 112-117.

Путраймс І.І. Напрямки підвищення ефективності імплементації міжнародних стандартів прав людини у правову систему України / І.І. Путраймс // Бюл. М-ва юстиції України. – 2009. – № 3. – С. 95-102.

**Т е м а : Міжнародні соціальні стандарти у сфері праці.
Міжнародні соціальні стандарти права на
відпочинок і дозвілля**

П л а н

1. Міжнародний соціальний стандарт права на працю: поняття та зміст.
2. Стандарт права на вільний вибір роботи.
3. Стандарт права на справедливі та сприятливі умови праці.

4. Стандарт права на захист від безробіття.
5. Заборона дискримінації.
6. Стандарт права на справедливу винагороду за працю.
7. Стандарт права на об'єднання для захисту економічних та соціальних інтересів.
8. Стандарт права на відпочинок і дозвілля.

Завдання

5. У січні 2011 р. Гуменюк звернувся до Сихівського районного суду м. Львова з позовом про поновлення на роботі, мотивуючи вимоги тим, що наказом ПАТ “Будівельне підприємство-14” від 1 листопада 2010 р. № 42 його було переведено з посади головного інженера на посаду начальника будівельної ділянки, а наказом товариства від 15 грудня 2010 р. № 10 він був звільнений з роботи на підставі п. 4 ст. 40 КЗпП України за прогул без поважних причин. Посилаючись на те, що переведення здійснено незаконно, без його згоди, а прогул він не вчиняв (був відсутній на роботі 14 грудня 2010 р. до 11 год. з поважної причини, оскільки виконував доручення директора), Гуменюк просив скасувати накази ПАТ “Будівельне підприємство-№14” від 01.11.2010 р. № 42 та від 15.12.2010 р. № 10, поновити його на посаді головного інженера, стягнути з відповідача середній зарплаток за час вимушеного прогулу.

Чи відбулося в даному випадку переведення? Який порядок звільнення за п. 4 ст. 40 КЗпП України? Проаналізуйте положення Конвенції МОП № 29 про примусову чи обов'язкову працю, Конвенції МОП № 105 про скасування примусової праці, Конвенції МОП № 158 про припинення трудових відносин з ініціативи підприємця.

6. У жовтні 2011 р. Григор'єва звернулася до Ковельського міськрайонного суду Волинської обл. із позовом, мотивуючи свої вимоги тим, що вона працювала на посаді прибиральниці службових приміщень Волинського лінійного виробничого управління магістральних газопроводів “Львівтрансгаз”, є оди-

нокою матір'ю, виховує неповнолітню дитину – доньку, з батьком якої шлюб розірвано 21 березня 2009 р. У березні 2010 р. вона звернулась із письмовою заявою до підприємства з вимогою надати додаткову оплачувану відпустку за 2009-2010 рр. тривалістю 14 календарних днів як одинокій матері. Проте в наданні зазначеної відпустки їй було відмовлено з тих підстав, що вона не підпадає під статус одинокої матері. Оскільки у вересні цього ж року підприємство повторно відмовило їй у наданні відпустки, Григор'єва була змушена звернутися з позовною заявою до суду.

Чи має право Григор'єва на щорічну додатку оплачувану відпустку? Які соціальні стандарти передбачені Конвенцією МОП № 52 про щорічні оплачувані відпустки?

Список літератури:

Грекова М. Визначення поняття та ознак міжнародних трудових стандартів / М.Грекова // Право України. – 2008. – № 4. – С. 50-53.

Грекова М.М. Міжнародні трудові стандарти як основа вдосконалення трудового законодавства України / М.М. Грекова – Х.: Б. в., 2008. – 204 с.

Грекова М.М. Характеристика правової природи впливу міжнародних трудових стандартів на національне законодавство / М.М. Грекова // Вісн. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – Вип. 40. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2008. – С. 297-302.

Козак З. Акти Міжнародної організації праці з безпеки та гігієни праці: загальний огляд / З. Козак // Бюл. нац. служби посередництва і примирення. – 2008. – №9-10 (№ 9). – С. 34-38.

Мужикова Н. Загальна характеристика міжнародних стандартів у сфері праці / Н. Мужикова // Там же. – 2008. – № 6. – С. 19-22.

Рекомендації Європейських інституцій щодо боротьби з дискримінацією в Україні. – Х.: Права людини, 2008. – 324 с.

Уржинский К.К. Проблемы реализации международных стандартов труда в законодательстве Украины и Беларуси / К.К. Уржинский // Реформування правової системи України:

проблеми і перспективи розвитку в контексті європейських інтеграційних процесів: Міжнар. наук.-практ. конферен. (Київ, 28-29 квітня 2004 р.). – [в 2 ч.] – Ч. 1. – К.: Нац. акад. управління, 2004. – С. 53-62.

Т е м а : Міжнародні соціальні стандарти права на гідний життєвий рівень

П л а н

1. Поняття міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень.
2. Зміст міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень.
3. Реалізація міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень у законодавстві України.

Завдання

7. Кравченко звернулася до Луганського окружного адміністративного суду з позовом до Управління Пенсійного фонду України в Артемівському районі м. Луганська про визнання відмови щодо перерахунку пенсії неправомірною та зобов'язання зробити перерахунок пенсії. Свої позовні вимоги Кравченко мотивувала тим, що вона є вдовою померлого учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, інваліда 2 групи, а отже, має право на соціальні виплати, передбачені Законом України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

На які соціальні виплати може претендувати Кравченко? Який порядок визначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи? Чи підлягає врахуванню такий державний стандарт, як “прожитковий мінімум” під час розрахунку пенсії у разі втрати годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи?

8. Ткачук у 2000 році отримав виробничу травму. З 2001 р. йому встановлена перша група інвалідності безстроково. Висновком МСЕК зафіксовано, що Ткачук за станом здоров'я потребує автомобілі, як такий, що має ушкодження обох ніг. Позивач на обліку на отримання автомобіля перебував тривалий час. Оскільки Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України не виконав своїх обов'язків перед Ткачуком, він був змушений придбати автомобіль "Славути" (з ручним керуванням) за власні кошти.

У 2011 р.і Ткачук звернувся до Свердловського міського суду Луганської обл. з позовом до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України про стягнення компенсації за придбаний ним автомобіль у сумі 39 200,00 грн.

Чи має право Ткачук на таку компенсацію? Якими нормативно-правовими актами передбачена ця компенсація і за яких умов? Чи відбулося в даному випадку порушення міжнародних соціальних стандартів права на соціальне забезпечення? Якщо так, то яких? Аргументуйте свою позицію з посиланням на відповідні міжнародно-правові акти.

Список літератури

Бондар Л.О. Правове регулювання екологічної стандартизації в Україні / Л.О. Бондар // Актуальні проблеми держави і права. – Вип.18. – Одеса: Юрид. літ., 2003. – С. 658-663.

Верланов С. Стандарти економічних та соціальних прав людини у Європейському Союзі та Раді Європи: взаємозв'язок і співвідношення / С. Верланов // Право України. – 2008. – № 5. – С. 137-141.

Верланов С. О. Економічні і соціальні права людини: європейські стандарти та їх впровадження в юридичну практику України (загальнотеоретичне дослідження) / С. О. Вер-

ланов – Л.: Б. в., 2008. – 16 с.

Кисільова Т. Державні соціальні стандарти України: стан і перспективи / Т. Кисільова // Юрид. вісн. України. – 2006. – 3-9 червня (№ 22). – С. 8.

Луць В. Якість води: порівняльний аналіз Директиви Європейського Союзу та нормативно-правових актів України / В. Луць, П. Лапечук, Т. Попович // Юрид. Україна. – 2009. – № 4. – С. 51-55.

Т е м а : Міжнародні соціальні стандарти права на соціальне забезпечення

П л а н

1. Поняття міжнародних соціальних стандартів у соціальному забезпеченні, їх зміст.
2. Стандарт права на соціальне страхування на випадок безробіття; права на соціальне страхування на випадок хвороби, інвалідності; права на соціальне страхування у разі втрати годувальника; права на соціальне страхування по старості.
3. Стандарт норм періодичних виплат соціальних допомог.
4. Стандарт права на медичну допомогу.
5. Стандарт права на соціальні послуги.

Завдання

9. Чумаченко звернувся до Донецького оружного адміністративного суду із позовом до Управління праці та соціального захисту населення Великоновосілківської районної державної адміністрації Донецької обл. про визнання неправомірними дій управління, стягнення недоотриманої суми щорічної грошової допомоги. Свої вимоги мотивує тим, що він має статус інваліда війни, якому встановлена 3-тя група інвалідності, та відповідно до норм ч. 5 ст. 13 Закону України “Про статус ветеранів

війни, гарантії їх соціального захисту” має право на щорічну грошову допомогу до 9 травня за 2009-2011 роки.

Які соціальні виплати і пільги передбачені Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”? Проаналізуйте Рішення Конституційного Суду України № 6-рп/2007 від 09.07.2007 року по справі про соціальні гарантії громадян з точки зору дотримання відповідних міжнародних соціальних стандартів.

10. Малиніна є пенсіонеркою, знаходиться на обліку в УПФ та отримує пенсію у зв’язку з втратою годувальника, призначену відповідно до ст. 36 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” в розмірі 1 397,64 грн. Медично-експертним висновком встановлено причинний зв’язок смерті її чоловіка з професійним захворюванням. У вересні 2010 р. відповідачем здійснено перерахунок розміру пенсії відповідно до ст. 37 Закону України “Про пенсійне забезпечення” із посиленням на ту обставину, що Законом України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” не передбачено призначення пенсій у разі втрати годувальника, смерть якого пов’язана з трудовим каліцтвом чи професійним захворюванням. Діями УПФ зменшено розмір призначеної пенсії до 484,69 грн.

Посилаючись на наведене, Малиніна звернулася з позовом до суду і просила дії УПФ визнати неправомірними та зобов’язати УПФ поновити виплату пенсії у зв’язку з втратою годувальника відповідно до статей 37, 38 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

Постановою окружного адміністративного суду в задоволенні позовних вимог відмовлено. Постановою апеляційного адміністративного суду позов задоволено.

У касаційній скарзі УПФ, посилаючись на порушення судом апеляційної інстанції норм матеріального права, просить скасувати його рішення та залишити в силі рішення суду першої інстанції або направити справу до суду апеляційної інстанції на новий розгляд.

Чи поширюється на вказані правовідносини Закон Укра-

їни “Про пенсійне забезпечення”? Визначте підстави і порядок призначення пенсії у зв’язку з втратою годувальника, який помер унаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання. Чи дотримані міжнародні соціальні стандарти права на соціальне забезпечення в даному випадку?

11. Куценко до переїзду на постійне місце проживання до Ізраїлю в січні 2005 р. отримувала пенсію за віком. Управління Пенсійного фонду України за місцем проживання Куценко за її заявою було виплачено пенсію наперед за шість місяців, після чого такі виплати були припинені згідно зі ст. 51 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”. У вересні 2006 р. заявниця написала лист до Пенсійного фонду України з проханням поновити їй виплату пенсії. Листом від 15 жовтня 2006 р. Пенсійний фонд повідомив, що відповідно до ст. 51 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” пенсію за віком не виплачують громадянам, які переїжджають на постійне місце проживання до Ізраїлю, оскільки між країнами не укладено міжнародний договір з питань пенсійного забезпечення, та зазначив, що немає законних підстав для поновлення виплати її пенсії. Печерський районний суд м. Києва 25 лютого 2007 р. у задоволенні позовної заяви Куценко відмовив. 28 травня 2009 р. та 19 вересня 2011 р. апеляційний суд м. Києва та Верховний Суд України залишили без змін рішення Печерського районного суду від 25 лютого 2009 р. Куценко звернулася до Європейського суду з прав людини.

Чи відбулись порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод? Якщо так, то в чому ці порушення полягають? Проаналізуйте рішення Конституційного Суду України № 25-рп/2009 від 07.10.2009 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень п. 2 ч. 1 ст. 49, другого речення ст. 51 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

12. Суб'єкти права на конституційне подання – 55 народних депутатів України та Верховний Суд України – звернулися до Конституційного Суду України з клопотаннями визнати положення ст. 58, 60 Закону України “Про Державний бюджет України на 2001 рік” від 7 грудня 2000 р. такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними).

У конституційних поданнях підкреслюється, що статтею 58 Закону України “Про Державний бюджет України на 2001 р. Верховна Рада України зупинила на 2001 рік дію положень законодавчих актів у частині надання пільг, компенсацій і гарантій, які фінансуються з бюджетів усіх рівнів, а саме: безкоштовний капітальний ремонт жилих приміщень громадян (пункт 1); надання бюджетних кредитів та позик (пункт 2); безоплатне або пільгове встановлення телефону (пункт 3); безоплатне або пільгове користування телефоном (пункт 4); безоплатне або пільгове санаторно-курортне лікування (пункт 5); безоплатне або пільгове забезпечення автомобілями (пункт 7); звільнення або зменшення плати за житло, комунальні послуги, електроенергію, газ, паливо особам, яким надані зазначені пільги (пункт 8); безкоштовний проїзд всіма видами пасажирського міського (комунального) та приміського транспорту (пункт 9), а ст. 60 цього Закону – дію ст. 44 Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”, окремих положень Закону України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

Зробіть системний аналіз соціально-забезпечувальних норм правових актів, що передбачають пільги, гарантії та компенсації для окремих категорій громадян. Визначте правові підстави визнання неконституційним положення ст. 58 Закону України “Про Державний бюджет України на 2001 рік” за рішенням Конституційного Суду України № 5-рп/2002, 20.03.2002 р. (справа щодо пільг, компенсацій і гарантій). Обґрунтуйте свою позицію з посиланням на відповідні міжнародно-правові акти.

Список літератури:

Демиденко Л. Особливості становлення і розвитку системи обов'язкового соціального страхування в країнах Західної Європи та України / Л. Демиденко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т.Шевченка. Економіка. – Вип. 89. – К.: ВПЦ “Київський ун-т”, 2006. – С. 33-36.

Жернаков В.В. Диференціація пенсійного забезпечення та перспективи законодавчого регулювання соціальної політики в Україні / В.В. Жернаков // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. – 2006. – №4(37). – К.: Курс, 2006. – С. 20-27.

Іванова О. Стандарти як державний інструмент забезпечення якості соціальних послуг / О. Іванова // Соц. політика, соц. робота й охорона здоров'я. – К.: Сфера, 2007. – С. 39-44.

Ковбаско О. Стандартизація як інструмент поліпшення якості соціальних послуг з працевлаштування / О. Ковбаско // Там же. – К.: Сфера, 2007. – С. 85-89.

Міщенко К. Інноваційна модель стандартизації управління у сфері надання соціальних послуг / К. Міщенко, К. Дорошенко, В.Журавська // Там же. – К.: Сфера, 2007. – С. 67-70.

Савич О.С. Альтернативне соціальне страхування як гарант реалізації міжнародних соціальних стандартів / О.С. Савич // Актуальні проблеми держави і права. – Вип. 18. – Одеса: Юрид. літ., 2003. – С. 474-481.

Сенюта І. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я / І. Сенюта // Вісн. Львів. ун-ту. Серія юрид. – Вип. 40. – Л.: ЛДУ, 2004. – С. 24-36.

Сідельник Л. Нові підходи до розроблення стандартів соціальних послуг / Л. Сідельник // Соц. політика, соц. робота й охорона здоров'я. – К.: Сфера, 2007. – С. 63-67.

Синчук С. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт в Україні / С. Синчук // Пробл. державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XI регіон. наук.-практ. конф. (3-4 лют. 2005 р.). – Л.: ЛДУ,

2005. – С. 250-252.

Шевчук С.В. До питання про приведення законодавства України про охорону здоров'я у відповідність з правовими стандартами Ради Європи / С.В. Шевчук // Пробл. гармонізації законодавства України з міжнародним правом: Матер. наук.-практ. конф. (жовтень 1998 р.). – К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 1998. – С. 434-436.

Ярош Н.П. Стан розробки, впровадження та дотримання державних соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я / Н.П. Ярош // Університетські наук. записки. – 2005. – №1-2. – Хмельницький: Вид-во Хмельницького ун-ту упр. та права, 2005. – С. 268-271.

Тема: Реалізація міжнародних соціальних стандартів. Стандарти в галузі захисту соціальних прав

П л а н

1. Правовий механізм реалізації міжнародних соціальних стандартів.
2. Контроль за додержанням зобов'язань держави по забезпеченню міжнародних соціальних стандартів з боку міжнародних організацій.
3. Правові форми захисту прав людини у соціальній сфері.
4. Право на рівний доступ до захисту прав як міжнародний стандарт

Завдання

13. У 2008 р. Єрошкін отримав виробничу травму та втратив 80 % працездатності. Нововолинський міський суд, до якого звернувся Єрошкін, 30 січня 2009 р. зобов'язав ДП Шахта “Нововолинська” виплатити заявнику 65 767,80 грн. компенсації у зв'язку із втратою працездатності. 22 березня 2009 р. відділ виконавчої служби Нововолинського міського управління

юстиції (ДВС) відкрив виконавче провадження щодо виконання рішення на користь заявника. 18 квітня 2009 р. ДВС повідомила заявнику, що рішення суду на його користь не виконано у зв'язку з чисельними виконавчими провадженнями проти боржника та недостатністю коштів останнього. У задоволенні скарг на дії виконавчої служби судами всіх інстанції було відмовлено, у зв'язку з чим Єрошкін був вимушений звернутися до Європейського суду з прав людини.

Чи відбулися порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод? Якщо так, то в чому ці порушення полягають?

14. Суб'єкт права на конституційне подання (50 народних депутатів України) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням про офіційне тлумачення положень ч. 3 ст. 53 Конституції України щодо забезпечення доступності і безоплатності дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах.

Рішенням Конституційного Суду України № 5-рп/2004 від 04.03.2004 р. було надано тлумачення положень ч. 3 ст. 53 Конституції України.

Проаналізуйте надане Конституційним Судом України тлумачення норм щодо забезпечення доступності і безоплатності дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах. Яким нормам міжнародно-правових актів відповідає зазначене тлумачення КСУ?

Список літератури

Борецька Н.П. Вища освіта в контексті соціальної політики держави / Н.П. Борецька // Нові технології навчання. – Вип. 40. – К.: НМЦ ВО, 2005. – С. 4-10.

Верланов С. Стандарти економічних та соціальних прав

людини у Європейському Союзі та Раді Європи: взаємозв'язок і співвідношення / С. Верланов // Право України. – 2008. – № 5. – С. 137-141.

Волков В. Європейські стандарти прав людини та юридична освіта в Україні / В. Волков, Л. Дешко // Право України. – 2007. – № 5. – С. 105-107.

Москаленко С. Громадські організації в системі суб'єктів державної соціальної політики: аналіз теоретичних підходів / С. Москаленко // Вісн. Нац. акад. держ. управління при Президентові України. – 2007. – №4. – С. 238-246.

Москаленко С. Взаємодія держави і громадських організацій як суб'єктів соціальної політики / С. Москаленко // Там же. – 2006. – № 4. – С. 242-249.

Путраймс І.І. Стандарти прав людини у рішеннях Конституційного Суду України / І.І. Путраймс // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Сер. Право. – № 735. – Вип. 1/2006. – Х.: Б. и., 2006. – С. 51-54.

Рабінович П.М. Практика Страсбурзького суду як втілення діалектичних принципів пізнання права / П.М. Рабінович // Бюл. М-ва юстиції України. – 2009. – № 4-5 (№ 4). – С. 20-30.

Цибуліна І.В. Досвід реалізації соціальної політики щодо захисту прав дитини на регіональному рівні / І.В. Цибуліна // Теорія та практика держ. управління. – Вип. 1(13). – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ Магістр. – 2006. – С. 161-167.

Христова Г. Право на звернення до міжнародних судових установ та відповідних органів міжнародних організацій в системі гарантій правопорядку / Г. Христова, Н. Панаріна // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2007. – №2 (49). – Х.: Право, 2007. – С. 43-50.

ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ

1. Поняття соціальної сфери.
2. Соціальна сфера у філософському, соціологічному та економічному аспектах.
3. Правове регулювання відносин у соціальній сфері.
4. Поняття соціальних прав людини, історія їх розвитку.
5. Соціальні обов'язки держави.
6. Міжнародно-правове регулювання соціальних обов'язків держави.
7. Поняття та ознаки міжнародного соціального стандарту.
8. Система міжнародних соціальних стандартів.
9. Загальні та регіональні міжнародні соціальні стандарти.
10. Види міжнародних соціальних стандартів.
11. Поняття та види джерел міжнародних соціальних стандартів.
12. Загальна характеристика найважливіших джерел міжнародних соціальних стандартів.
13. Соціальні стандарти в Загальній декларації прав людини 1948 року.
14. Соціальні стандарти у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права 1966 року.
15. Соціальні стандарти у Європейській соціальній хартії (переглянутій) 1996 року.
16. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 29 про примусову чи обов'язкову працю (1930).
17. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 105 про скасування примусової праці (1957).
18. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 100 про рівну оплату чоловіків і жінок за рівноцінну працю (1951).
19. Соціальні стандарти у Конвенціях МОП № 132 (переглянута) про оплачувані відпустки та № 140 про оплачувані відпустки (1974).
20. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 87 про свободу асоціації і захист права на організацію (1948).
21. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 98 про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів (1949).

22. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 95 про охорону заробітної плати (1949).
23. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 122 про політику в галузі зайнятості (1964).
24. Соціальні стандарти у Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення (1952).
25. Поняття міжнародного соціального стандарту права на працю.
26. Зміст міжнародного соціального стандарту права на працю.
27. Право на вільний вибір роботи як елемент стандарту права на працю.
28. Право на справедливі та сприятливі умови праці як елемент стандарту права на працю.
29. Захист від безробіття як елемент стандарту права на працю.
30. Заборона дискримінації як елемент стандарту права на працю.
31. Справедлива винагорода за працю як елемент стандарту права на працю.
32. Стандарт права на об'єднання для захисту економічних та соціальних інтересів.
33. Право створювати організації як елемент стандарту права на об'єднання.
34. Право безперешкодно функціонувати як елемент стандарту права на об'єднання.
35. Реалізація міжнародного соціального стандарту права на працю у законодавстві України.
36. Поняття міжнародного соціального стандарту права на відпочинок і дозвілля.
37. Зміст міжнародного соціального стандарту права на відпочинок і дозвілля.
38. Обмеження робочого часу як елемент стандарту права на відпочинок і дозвілля.
39. Оплачувана періодична відпустка як елемент стандарту права на відпочинок і дозвілля.
40. Реалізація міжнародного соціального стандарту права на відпочинок і дозвілля у законодавстві України.
41. Поняття міжнародного соціального стандарту права

на гідний життєвий рівень.

42. Зміст міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень.

43. Реалізація міжнародного соціального стандарту права на гідний життєвий рівень у законодавстві України.

44. Поняття міжнародних соціальних стандартів у соціальному забезпеченні.

45. Зміст міжнародних соціальних стандартів у соціальному забезпеченні.

46. Стандарт права на соціальне страхування на випадок безробіття.

47. Стандарт права на соціальне страхування на випадок хвороби, інвалідності.

48. Стандарт права на соціальне страхування у разі втрати годувальника.

49. Стандарт права на соціальне страхування по старості.

50. Стандарт норм періодичних виплат соціальних допомог.

51. Стандарт права на медичну допомогу.

52. Стандарт права на соціальні послуги.

53. Реалізація міжнародних соціальних стандартів права на соціальне забезпечення у законодавстві України.

54. Поняття міжнародного соціального стандарту права на освіту.

55. Зміст міжнародного соціального стандарту права на освіту.

56. Реалізація міжнародного соціального стандарту права на освіту в законодавстві України.

57. Правовий механізм реалізації міжнародних соціальних стандартів.

58. Контроль за додержанням зобов'язань держави по забезпеченню міжнародних соціальних стандартів з боку міжнародних організацій.

59. Правові форми захисту прав людини у соціальній сфері.

60. Право на рівний доступ до захисту прав як міжнародний стандарт.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСІХ ТЕМ

Гладких В.И. Социальные права граждан Украины: Конституционно-правовой аспект: [моногр.] / В.И. Гладких. – Х.: Факт, 2005. – 368 с.

Волгин Н.А. Социальное государство: Учебник. / Н.А. Волгин, Н.Н. Гриценко, Ф.И. Шарков – М.: Издательско-торговая корпорация Дашков и К, 2003. – 416 с.

Права человека: учеб. для вузов / Отв.ред. – РАН, докт. юрид. наук Е.А. Лукашева. – М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА·М, 1999. – 573 с.

Загальна декларація прав людини 10.12.1948 р. // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 93. – Ст. 3103.

Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 16.12.1966 р. // Бюл. Мін-ва юстиції України. – 2002. – № 2.

Європейська соціальна хартія (переглянута 03.05.1996 р.) // Відом. Верхов. Ради України. – 2007 р. – № 51.

Про стандартизацію: Закон України від 17.05.2001 р. № 2408-III // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 24. – Ст. 1057.

Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III // Там же. – 2000. – № 44. – Ст. 1876.

Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV // Там же. – 2004. – № 35. – Ст. 2317.

Конвенція МОП № 29 про примусову чи обов'язкову працю/ (1930). [Електрон. ресурс.] // www.Ligazakon.ua

Конвенція МОП № 47 про скорочення робочого часу до сорока годин на тиждень. (1935) // Там же.

Конвенція МОП № 100 про рівну оплату чоловіків і жінок за рівноцінну працю. (1951) // Там же.

Конвенція МОП № 52 про щорічні оплачувані відпустки. (1936) // Там же.

Конвенція МОП № 87 про свободу асоціації і захист права на організацію. (1948) // Там же.

Конвенція МОП № 98 про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів. (1949) // Там же.

Конвенція МОП № 95 про охорону заробітної плати.

(1949) // [Електрон. ресурс.] // www.Ligazakon.ua

Конвенція МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення. (1952) // Там же.

Конвенція МОП № 105 про скасування примусової праці. (1957) // Там же.

Конвенція МОП № 122 про політику в галузі зайнятості. (1964) // Там же.

Конвенція МОП № 158 про припинення трудових відносин з ініціативи підприємця. (1982) // Там же.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять, самостійної роботи	5
Програма навчальної дисципліни	6
Завдання до практичних занятьі самопідготовки.....	8
Програмні питання	27
Список літератури до всіх тем	30

Навчальне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ
СТАНДАРТИ”

для студентів V курсу факультету
підготовки кадрів для Пенсійного фонду України

У к л а д а ч і: ЖЕРНАКОВ Володимир Володимирович,
ЮШКО Алла Миронівна,
ЗІНОВАТНА Іляна Вікторівна

Відповідальний за випуск *В.В. Жернаков*

Редактор *Л.В. Русанова*

Комп’ютерна верстка *Л.П. Лавриненко*

Поза планом

Підп. до друку 10.01.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 2,0. Облік.-вид. арк. 1,12. Вид. № 78.
Тираж прим. Зам. № 4353 . Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ

Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня

Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.